

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne šte. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona šte. 74.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petlirvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več ko trikrat . . 8
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona šte. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

IV. češki katoliški shod v Pragi.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Praga, 30. avgusta 1908.

Včerajšnji dan je započel za češki narod v znamenju velikega praznika. Iz vseh i najoddaljenejših končin dežel kro-ne sv. Vavlaava so včeraj prispeli tisoči vernih Čehov v svoje osredje, v stolopno Prago, da manifestujejo veličastno misel krščanstva. Nepregledne so čete vseh stanovskih vrst in obeh spolov, ki se udeležujejo katoliškega shoda. Udeležencev se računa 8—10 tisoč. Oni, ki so nedavno prispeli z nemškega katoliškega shoda v Düsseldorfu, pravijo, da češki katoliški shod v marsičem tekmuje z nemškim, da je prirastek udeležencev v primeri s poslednjim shodom čeških katoličanov naravnost ogromen. To priznavajo celo najzagrizenejši protikrščanski časopisi, in z nekakšno neslutjeno bojaznijo konstatujejo ogromno razmnnožitev krščanskih vrst v češkem narodu. Vsi stanovji češkega naroda so na tem shodu zastopani in nepozabna nam ostane vsem slika, ko smo sinoči gledali odličnega predstavitelja češkega plemstva s priprostim rudokopom v pestrirudarski uniformi sedeti ob eni mizi. Najlepši dokaz, da je krščanska ideja istodobno demokratska ideja. Rieger, slavni vodja češkega naroda je rekel v svoji oporoki, naslovljeni češkemu narodu, naj ne opušta idej krščanstva, naj se jih oklepa in drži. Podoba je, kot da je češki narod zapopadel besede svojega velikega pre-roka, ker najlepši dokaz tega so nam pravkar sedanjí slavni dnovi. Iz tisočev in tisočev ust se vznáša te dni k sinjemu nebu prošnja češkega naroda, ki prihaja do tako veličastnega izraza v koralu sv. Vavlaava, zaščitnika češke zemlje: Svatý Václave, nedej zahynouti nám, ni budoucim!

Prvi dan: Sobota, 29. avgusta.

Praga je nudila včeraj nenavadno sliko: že od ranega jutra so se jeli napolnjevati ogromni prostori v mestni reprezentančni palači na Žofinjskem otoku. Ta palača je last mesta Prage in služi izključno zborovavnim in manifestačnim namenom. Prečudna igra osode: ravno na istem mestu, kjer se je vršil lani skoro ravno ob tej dobi shod »svobomiselcev«, se družijo vsi verniki češkega naroda v velebno manifestacijo krščanstva. Včeraj opoldne so začeli vrveti celi toki ljudstva na žofinjski otok. Praga je postajala radovedna, tudi nasprotniki so postajali in z občudovanjem zrlí za temi množicami, ker ogromna številnost udeležbe je presenetila same prireditelje. Kot vestni kronisti smo zabeležili vrsto posebnih vlakov vernih Čehov, ki so prispeli v Prago, da se pomolijo na grobovih sv. Vavlaava, Janca Nepomuka in Prokopa. Dopoldne so prispeli posebni vlaki iz Budjejevic, Kralj. Gradca in Kostelca nad Orlici. Vsi navadni vlaki so prihajali z značnim zakasnjem, dovažujoč na stotine udeležencev katoliškega shoda. Kmalu po poldnevu pa so zalesketale praške ulice v novi zarji: praški magistrat je dal vse ulice, koder se je danes pomikal slavnostni sprevod, okrasiti z zastavami v čeških barvah! Z ozirom na to, da vlada na praškem magistratu liberalna mladočeška stranka, je to naravnost presenetilo; gotovo pa je to s strani praškega mestnega sveta akt največje taktnosti in kulantnosti in že danes se je komentiralo na katoliškem shodu, da bo to kaj blagodejno vplivalo na pomirjenje politične razburkanosti na Češkem in v Pragi posebno. Praški mestni svet pa je šel še dalje: županov namestnik dr. Štych je poslal na katoliški shod častitko in delegoval kot oficijelna zastopnika praškega magistrata dva mestna svetnika, ki se udeležujeta katoliškega shoda. To so

vse stvari, ki se vam zdijo v Ljubljani gola nemožnost. Da-li bi postavljali ljubljanski magistrat zastave na čast katol. shodu? Dali bi se dal oficijelno na shodu zastopati? Vseobče mnenje je tu, da je vse to delo praškega župana dr. Groša, ki dasi liberallec, (Mladočeh), sluje kot jako konciljanten mož.

Prihod Slovakov, Poljakov in Moravanov.

Slovaki in Moravsko, to so stebri katolištva v češkem narodu. Kaj čuda, da je včeraj kraljevska Praga pozdravljala na stotine svojih bratov in sestra iz Moravske in Slovaške! Slovaški narod, ki trpi pod kruto knuto Madžarov, je pokazal, da je v pramenih vere ona čarobna moč poleta in povzdige, ki jim ima prinesiti zorne dneve boljše bodočnosti. Slovakov je prišlo do 1000!! Verno ljudstvo slovaško: starci, starke, možje, žene in dekleta, vitkost mladeniči! Skupno z vero so ohranili i jezik in za oboje se borijo proti ob-jestnim Madžarom. Pragi so brez dvoma izmed vseh slovanskih plemen Slovaki-trpini najbolj na srcu, to je pokazala Praga že nešteto krat pri slovaških obiskih v Pragi in to je pokazala včeraj ponovno. Včeraj po 4. popoldne so bile ulice ob drž. kolodvoru v Hyberski ulici napolnjene s tisoči ljudstva. Ves promet: tramvaji in vozovi, vse se je zastavilo. Od ust do ust so hitele besede: »Slovaci!« Točno ob 1/25. popoldne je prispel posebni vlak Slovakov. Na peronu je nastal šum in vrvenje, v to se je mešalo burno pozdravljenje »Slava« in »Na zdar!« vmes pa so se jeli oglašati akordi slovaške godbe »Kde domov mui!« Odprla so se vrata vagonov in kakor da se pred nami odpre širna pestro-barvna livada, so se pred nami jele prikazovati prelestne slovaške narodne noše. Dame odličnih praških rodbin so novodošle goste zasipale s svežim cvetjem. Burno pozdravljanje se je prenašalo i na ulico, kjer so valovili tisoči praškega občinstva. Slovaki so se postavili v četverostope in v triumfalnem sprevodu jeli pomikati napram »Vavlaavskému náměstí!«, ki je glavni praški boulevard. Na čelu sprevoda so bodri sinovi izpod Tater nosili štiri prekrasne zastave, za njim je korakala slovaška godba 24 mož. Slovaki so bili vsi v narodnih nošah, tudi slovaška inteligenca je prišla v narodnih krojih. Kar se tiče narodnih krojev, so Slovaki med vsemi slovanskimi narodi dosegli rekord v tem, da je pri njih narodna noša najbolj v navadi in v tem, da je njih noša na najvišji estetično-umetniški stopnji. Vzorcí slovaških narodnih noš krasijo največje evropske galerije in muzeje, v Draždanih jih najdeš ravno tako kakor v Londonu. Praško občinstvo je Slovake burno pozdravljalo, dasi je dobro znalo, da so prišli na katoliški shod. Ob pevanju »Hej Slovani« je tisočglava slovaška množica korakala po glavnih praških ulicah proti Žofinu. V sprevodu so korakali brhki »šohaji« poleg markantnih postav slovaških možakov. Nenavadna slika je bila to za praške ulice, posebno prekrasni narodni kroji. Razven duhovnikov je vse slovaško občinstvo v narodnih nošah. Videli smo slovaškega odvetnika, ki je s ponosom odel na sebe narodno nošo. Med sprevodom na Žofin je slovaška godba igrala narodne koračnice. Z oken so jim metali cvetlice in videli smo marsikoje solzno oko, ki je porosilo ob misli na madžarske sprejeme s svincem in smodnikom. Pred »Narodnim divadlom« se je slovaški sprevod zaustavil in tu je ob zlati palači na vltavskem bregu slovaška kapela zaigrala »Kje dom je moj« in iz slovaških grl so zavreli stoteri Slava-klici na čast češki muzi.

Pozdravni večer na Žofinu in prvi slavnostni shod.

»Kar srce spoji, morje ne razdvoji!« pravi pregovor. In edini v mislih in de-

janjih so k peti popoldanski uri začele prihajati na Žofin goste vrste slovanskih katoličanov. Na stotine štejemo goste iz Sle-zije, nad 300 oseb znaša tudi število lu-žiških Srbov, Poljakov, Rusinov in Hr-vatov. Žofin je odel slavnostno krilo. Vse v palmah in cveticah, emblemi papeževi, češki lev in grb mesta Prage. Izmed cerkvenih nadpastirjev smo opazili Nj. Em. praškega kardinala Skrbenskega; ob vstopu Njega Eminence so se razgoreli lustrí in iz tisočev grl je zadonel koral sv. Vavlaava. Nadalje smo videli nadpastirje-škofe iz Budjejevic, Kralj. Gradca, Brna, nadškofa olomuškega, dr. Baura iz Litomešic. Češko plemstvo je bilo zastopano takorekoč polnoštevilno. Imenuje-mo: vojvoda roudniški knez Lobkovic, bivši deželni maršal, grof Nostic, baron Pariš, grof Šenborn, grof Švancenberg, grof Lažanský, grof Kinský itd. Kot zastopnika mesta Prage sta prišla na otvo-riveni večer mestna svetovalec Novotný in Fiala, množica vseučilišnih profes-sorjev raznih fakultet, poslanci, vodja ameriško-čeških katoličanov Kodl iz Chi-caga itd. Grof Vojtech Šchönbom je po-zdravil prisotne imenom pripravljalnega komiteja in izrazil posebno veselje, da vidi tu zastopnike mesta Prage, kajti prvič je, da se mesto Praga oficijelno ude-ležuje katoliškega shoda. Želi, da bi bila mestna uprava vedno tako nadstrankar-ska, kar bo le v blagor prebivalstva. Ob ogromnih ovacijah je bil izvoljen za pred-sednika moravski državni poslanec dr. Hruban, za podpredsednika grof Ferd. Chotek ter deželni poslanec dr. Matěj Kovář. Nato predstavi predsednik episko-pat in se zahvali kardinalu in visokim državnim dostojanstvenikom za udeležbo. Nato se čita čestitka ces. namestnika za Češko grofa Coudenhoveja. Napetost je prišla do vrhunca, ko sta spregovorila oficijelna zastopnika mesta Prage in izra-žala simpatije praškega občinskega zas-topstva. V vznemelenem govoru je praškim mestnim zastopnikom odgovoril predse-dnik dr. Hruban, da češki katoličani ljubijo Prago kakor svojo majko in jo priznavajo za glavo kraljevine, ter da najkрасnejše praške stavbe spominjajo na dobo katoli-čanstva. Predsednik se globoko ginjen za-hvaljuje praškemu občinskemu svetu, ki je shodu šel v vsem na roko in konstatuje, da je to pomembno znamenje nove ere.

Jednat govor, kakor ga more imeti samo odlični politik, je izustil knez F. Z. Lobkovic. Govoril je avtoritativno, iz skušnje, risal minuloost in načrtal plane za bodočnost. Knez prinaša pozdrave imenom osrednjega komiteja na Dunaju; spaja nas skupna vez katoliške in patrio-tične vernosti. Proslavlja vladarja, za ko-jega se je češki narod kulturno tako po-zvzdignil. V markantnih, kakor v mramor izklesanih besedah črta knez bodočo or-ganizacijo čeških katoličanov: podaja na-črte zastran bodočega katoliškega tiska in omenja domače in šolske vzgoje. Glavni napredek vidi knez Lobkovic v po-zitivnem delu in tu je prvo, da si vzgojimo katoliško lajiško inteligenco.

Pregovoril je mož, ki je položil vsa-ko besedo na tehtnico, preden je bila iz-govorjena. Nato je govoril ameriški Čeh Kodl. Vsak je hotel videti delegata zaoce-janske države, kjer je ločitev države od cerkve izvedena pošteno, kjer katoliška cerkev najbolj raste in uspeva. Pravi, ka-ko se ameriški Čehi zanimajo za ta shod rekoč: »Ocean je med nami, v ljubezni in veri pa smo skupaj. Bomo močni, do-kler bomo verni. Samo tega je treba, da jasno vemo, kje so naši prijatelji in kje naši sovražniki.« — Ameriški Čeh, govornik taborske zgovornosti, pravcat ljudski tribun; kakor zvon je odmeval njegov glas po dvorani.

Nato so govorili katoliški češki po-slanci: Myslivec, Chlebus, Šilinger, Zá-ruba; markantno je konstatoval poslanec

Šilinger vzrast čeških katoliško-narodnih poslancev, rekši, da jih je na Češkem 17, v moravski zbornici 27. To je ugodna bi-lanca in priča o našem napredku.

Ko je predsednik oglašil kot novega govornika Nj. Em. kardinala Skrbenskega, je nastala grobna tišina. Visoka vitka postava, odeta v šarlahov plašč, se je prikazala na govorniški tribuni. Začul se je sonorni glas, iz kojega je glasno odme-vala radost nadpastirja. Ostre akcente pa so zavzele njegove besede, kjer je kar-dinal govoril o obrani veri. Obseg kardi-nalovega govora: Kipi radosti pri pogledu na te verne množice. Je mu močna uteha, ko vidi tisoče svojih dragih ravno v dobi, ko se zaničuje vse, kar je v vero v zvezi, ko se ničemneži trudijo izruvatí vero iz src naše nežne mladeži, ko proglašajo za blaznost to, kar je bilo dve tisoč let vse-mu človeštvu sveto in drago. Podjetja tega shoda pa nas uverjajo, da zidajo na-sprotniki na pesek, ako bodo katoličani skupno branili svoje najdražje zaklade. Tu vidimo edinstvo, ki jo more edinole ve-ra dati. Za to skupno misel stojimo vsi pod enim praporom k skupnemu boju in delu pripravljeni. Za uveljavljenje krščan-skih načel v srcih posameznikov, v šolah, občinah in rodbinah delujemo, se bojuje-mo in kličemo: Naša bodočnost je v mla-deži. Za to misel se bojuje z nami: naše plemstvo, ki koraka po stopinjah svojih slavnih prednikov. Kličem vam dobrodo-šlico v naši matiški Pragi. — Posebno pozdravlja kardinal svoje rojake-Moravce, med kojimi nosi misel krščanstva tako lepíh sadov. Da pa bo naša radost neska-ljena in sad tega shoda trajen, delajmo za te tri točke: Predvsem edinstvo! Ne išči-mo, kar nas cepi, ampak kar nas spaja. Ako bi v katoliškem taboru vznikel raz-dor, tertius gaudens bi bili naši neprija-telji. Delajmo dalje brez dobičkalnosti. Delajmo končno na temelju preskušeni-h katoliških principov, to je v soglasju s temi, ki jih je Vsemogočni postavil za va-ruhe cerkve. In temu delu kliče kardinal: Pomozí Bog! — Kardinal je govoril jedr-nato, njegove besede imajo močno pri-vlačno silo in primerjali bi ga v govorništvu z mariborskim knezoškofom dr. Na-potnikom.

Komaj je končal svoje besede češki primas, je izza stopnišča zadonela godba. V dvorani se zasvetijo srebrni križi za-stavnih drogov. »Slovaki so tu!« leti od ust do ust. Šohaji v belih širokih rukavih, v svilenih kratkih suknjičih, ozkih hlačah, visoke čizme na nogah in za klobuki šop cvetic stopajo v dvorano; za njimi slovaška ženska mladež, dekleta kakor mak, od kojih mnoge imajo prekrasne nevestne čelenke na glavah. Za mladežjo stopajo zreli možje in žene v nekoliko motnejših barvah; starec v beli halji zaključuje sprevod. Neizbrisljiv trenotek! Tako so Slovaki, sinovi visokih Tater, v svojih sta-rodavnih in vedno lepíh krojih prišli na shod, mu dodali vznemelenega efekta in spe-trili vso družbo. Prišli so, da se pobra-tijo. Vse barve vidimo! Kako se vjemajo vijoličasti ornatí nadpastirjev, kakor buj-na livada se pestrijo šohajske kitice! Z vstopom Slovakov kakor da nam je začelo srce burneje utripati, kajti vsi čutimo v naših srcih odmeve tega naroda trpina, ker svesti smo si, da stopa med nas naš slovanski Benjamin!

Ko se je burja pozdravov, ki je ve-ljaia bratom Slovakom, poglobila, je po naši sodbi nastal najkрасnejši trenotek tega ve-čera, ko je povzel besedo veliki češki ljud-ski tribun, moravski poslanec, nam kato-liško-narodnim Slovincem dobro znani dr. Hruban. Mož, ki stoji v katoliško-na-rodnem gibanju Čehov kakor mogočen plameneč svetilnik ob morskem bregu; mož, ki mu hitijo nasproti srca tisočev; kaj čuda, da ga je zasipala viharja aplav-zov, in skoro mučno je bilo skromnemu možu, ko se odobravanje ni hotelo poleči,

še predno je začel. Dr. Hruban ima melodičen glas; govoril je pred odličnim avditorijem s ciceronsko zgovornostjo. Njegov govor je razprejal krasne misli spojitve med tremi metropolami, Rimom, Prago in Dunajem; vse je povedal mož, kje so prednosti našega gibanja, pa tudi naše hibe nam je rahlo omenil. Ta govor je tako velepomemben, da ga »Slovenec« v najbližjih dneh priobči v celoti. Ali slaba reprodukcija bo to, kajti tako odličnega govornika se mora slišati!

S tem je bil uradni del večera končan. Vsi prisotni so nato intonirali narodno himno »Kde domov māj«, nakar je zadonela »Moravo, Moravičko zelena«.

Pozdravni brzojavi so še ta večer bili odposlani sv. očetu, Nj. Veličanstvu cesarju in prestolonasledniku Franc Ferdinandu.

Po končanem uradnem delu se je slavnostna dvorana spremenila v restavracijske prostore, velik del udeležencev pa se je napotil na vrt, kjer je igrala slovaška godba prekrasne slovaške narodne pesmi. Na vrtu je potem nastopila cela vrsta odličnih govornikov. Šolski svetnik Kovář prednaša slavnostno pesem, v ta namen zloženo. **Mnogi govorniki so izražali željo, da pride v najkrajšem času do vseslovanškega katoliškega shoda, ki naj bi zedinil vse katoliške Slované.** Predlagal se je tudi kraj, nekdo so bili za Velehrad, drugi za Prago. Vendar je bila večina za Prago, kajti ravno v Pragi lahko našim protivnikom pokažemo našo moč in naše delo. Na kratko omenimo nekoje govornike, ki so govorili na žofinskem vrtu. Župnik Toman, ki je zastopal Čehe na katoliškem shodu v Düsseldorfu, prinaša pozdrav nemških katolikov. Učiteljica Hoffmannova pravi, da se vrste čeških katoliških učiteljic množijo, ki gredo brez strahu za svojim praporom. Vzneseno govori o krščanski šoli. J. U. C. Hronek govori za »Češko akademsko ligo« ter podaja historijati tega katoliškega združenja, ki šteje danes 170 članov. G. Špirek iz Valašk. Mezejiča prinaša pozdrave iz rojstnega kraja Palackega. P. Knap, češki pridigar na Dunaju, prinaša pozdrav z Dunaja, ki bi imel biti srce države, pa je samo njen želoček. Moravski učitelj Mezírka govori imenom moravskih katoliških učiteljev. Pravi, kako na Moravskem katoliška misel vzcveta, kjer si narod ohranja najdražjo dedščino, vero Ciril-Methodovo. »Ljudstvo samo vstopa na mesta, od koder je inteligenca zbežala, in privede inteligenco tja, kjer ima biti, na vrt krščanstva.« Pobja nazore nevernega tiska, ker tudi mi hočemo svobodno šolo, ker gremo za dvojnimi idealom: za pozemeljsko zadovoljnostjo in večno srečo. Državni poslanec Šabata govori o težkem stališču katoliških poslancev ter o Wahrmundovi aferi. Posebno pozornost je vzbujalo, koliko govorniško nadarjenih delavcev in posebno rudokopov šteje katoliška stranka za svoje. Po končanih govorih nas je slovaška godba razveseljevala, dokler se po 9. uri nismo začeli razhajati.

Glasovi praške žurnalistike o katoliškem shodu.

Skoro vsi praški dnevniki, tudi protikatoliški, se v današnji nedeljski izdaji pečajo s katoliškim shodom, iz česar je le prejasno, da mu ob pregledu katoliške armade prisojajo veliko pomembnost. Najbolj razširjeni češki list »Narodni Politika« (nadstrankarski), prinaša obširen simpatično pisan referat o shodu in hvali nastop Slovanov. — Mladočeško, torej liberalno glasilo »Narodní Listy« prinašajo ves program katoliškega shoda in se spominjajo triumfalnega prihoda Slovanov. Konservativni »Hlas Naroda« prinaša dolg članek in pravi, da so bili danes zasajeni koreni, ki se bodo čez leta mogočno razrastli. Glasilo katoliško-narodne stranke na Češkem, »Čech«, je izšel v slavnostni obliki in skoro vsa številka posveča shodu. — Masarykovo glasilo, realistični »Čas«, pravi, da ogromno število udeležencev preseneča, ter priznava njih vzoren red in taktno nastopanje; pravi, da se katoliško-narodna stranka na Češkem od poslednjih državnozborskih volitev silno ojača in opravičeno ga prevzema — strah. — Socialnodemokratski dnevnik »Právo lidu« siplje ogenj in žveplo na praški magistrat, ki se uradno udeležuje katoliškega shoda in protestuje proti temu, da je praška občina udeležencem katoliškega shoda na čast dala okrasiti praške ulice.

Sijajna manifestacija v nedeljo.

V nedeljskem manifestacijskem sprevodu v cerkev sv. Vida je korakalo 10 do 12 tisoč oseb. Pri sveti maši je bilo najmanj 20.000 oseb.

Italijansko krščansko-socialno gibanje v Istri.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Rovinj, 31. avgusta.

V nedeljo 31. t. m. je rovinjsko italijansko »Katoliško društvo« zborovalo. K zborovanju je prišlo iz Kopra čez 400 oseb z zastavo in godbo, iz Pirana čez 500 oseb z zastavo in godbo, iz Izole tudi nad 400 oseb z godbo in zastavo, z Dignana nad 500 ljudi z zastavo. Z domačini jih je bilo okoli 5000 ljudi, res krasno in mogočna manifestacija krščansko-socialne misli v Istri!

Rovinski liberalci so z nečutenim terorizmom prisilili gostilničarje in trgovce, da so zaprli svoje gostilne in botege, misleč, da na ta način »klerikalci« ne bodo dobili jedi in pijače, toda so se zmotili, ker vina v Istri vzlic temu zdaj ne manjka. Krščanski socialci so vedeli, kaj so liberalci nameravali, zato se je že prej poskrbelo, da nobeden ni trpel pomanjkanja. Zborovanje je bilo impozantno. Najprej je govoril državni poslanec Spadaro, potem rovinjski prošt Fran Rocco, župnik dr. Vattovaz iz Sv. Jakoba (Trst) in več drugih. Brzojavne pozdrave so poslali: Sv. oče, škof Nagel iz Trsta, škof Flapp iz Poreča, kabinetna pisarna Njega Veličanstva in nebroj katoliških društev. Ojstro se je obsodilo barbarsko početje liberalcev, ki so hoteli preprečiti shod, pa so se morali omejiti na smešno demonstracijo, ker Rovinj ni več domena gnjilega liberalizma, pod katerega jarmom je ječalo to mesto do nedavno.

»Katoliško društvo« iz Poreča ni moglo priti na to impozantno zborovanje, ker so to poreški iredentariji preprečili. Pustili niso namreč, da bi pristala na kopno ladja, ki je peljala izletnike iz Pirana in hotela v Poreču vzeti na krov člane krščansko-socialnega društva. Liberalne barabe so prerezale vrvi, ki so jih iz ladje vrgli na kopno, da bi se privezala. Iz Rovinja so odšle ladje po končanem zborovanju ob sedmi uri zvečer in ni bilo nobenih nezgod, pač pa so liberalni tolovaji napadli vlak, s katerim so se ob 11. uri ponoči vdeležniki iz Dignana odpeljali domov, s kamenjem in streli z revolverjev. **Ranili so več ljudi in vrgli celo tri bombe,** ki so pa bile slabo napravljene!

Rovinsko ljudstvo je zelo razburjeno vsled tega početja liberalcev. Demonstracijo so aranžirali tukajšnji liberalni državni poslanec dr. Matteo Bartoli, zdravnik Sponza in soc. demokratje. Ti vse časti vredni moške so zborovali v petek in soboto v mestnem gledališču in iztuhali svoj kamoristični vojni načrt. V soboto so po 9. uri po seji napravili obhod po mestu in rjuli: »Evviva Bartoli!« »Abasso Spadaro!« »Abasso la chiesa!«, (Dol s cerkvijo!) in celo tako zelo so bili olitani nekateri, da so se drli: »Abasso Christo!« (Doli s Kristusom!) Tudi nekaj liberalnih delavk se je vdeležilo tega izprevida in so vpile, ali v ponedeljek jim je slabo predla, ker so jih krščansko-socialne delavke hotele iz tovarne vun vreči. Zahtevale so od ravnateljstva, da naj jih iz tovarne vrže, ker niso vredne, da bi v tovarni delale. Ravnateljstvo jih je komaj potolažilo.

Krščansko socialno gibanje v Istri napreduje od dne do dne. Pri državnozborskih volitvah, ki se oktobra vrše, je gotovo, da italijanski krščanski socialci pribore vsaj tri mandate. Liberalno barbarstvo le pospešuje rast in napredek krščanskih socialcev.

AVSTRO - OGRSKA.

Cesar.

Cesarjevo zdravstveno stanje je ugodno in se vladar gotovo udeleži cesarskih vaj na zahodnem Ogrskem.

Demisija poljedelskega ministra dr. Ebenhocha.

Uradni brzojav poroča, da je poljedelski minister dr. Ebenhoch naznanil ministrskemu predsedniku, da je sicer pri aktiviranju trgovinske pogodbe s Srbijo sodeloval, a glede na razpoloženje v agrarnih krogih sodi, da ga več ne bodo podpisali in poda zato svojo demisijo. Demisija je najbrže samo formalna. Zadeva se v najkrajšem času reši in uspeh objavi. »N. W. Tagblatt« objavlja Ebenhochovo izjavo o demisiji, v kateri minister naglašja: Glede na srbsko trgovinsko pogodbo sem res v nasprotju z agrarci državnega zbora, zato mi ne preostane drugega, kakor da izvajam posledice. Z vsvo odločnostjo sem naglašal težkoče, ki jih povzroča časno uveljavljanje trgovinske pogodbe, a tehtnejši kakor pomisleki so bile splošne državnopravne koristi. S poljedelskega stališča je pa sedanja trgovinska pogodba ugodnejša, kakor je bila prejšnja. Nemški agrarni krogi so po Ebenhochovi demisiji

iznenadeni in ne vidijo radi, da odstopi. Kljub temu so pa želeli, naj bi bil odstopil še prej, predno je podpisal trgovinsko pogodbo.

Niževavstirske deželnozborske volitve.

Nemško-narodni zaupniki so sklenili, da ne sklenejo glede na niževavstirske deželnozborske volitve kompromisa s kršč. socialci.

Dr. Marchet

je poročal 31. avgusta cesarju o tekočih poslih.

Apponyjev govor.

V Fellu je govoril 31. avg. ogrski naučni minister Apponyi, da doseže neodvisna stranka počasi in gotovo svoje namene. Samostojnega carinskega ozemlja še ni, ker je morala vlada vpoštevati pogodbe z inozemstvom, ki jih je sklenila prejšnja vlada.

Bosansko vprašanje.

Bosansko-hercegovska opozicija je na svoji konferenci sklenila, da pospešuje ustavo v Bosni in Hercegovini. Protestira pa proti ustavi in volivnemu redu, ki bi se uvedla brez pritrditve opozicije. Pri-trdi le ustavi, ki zadovolji ves narod.

Prestolonaslednik

pride v Išč še predno odpotuje cesar, da prevzame dispozicije za višje vodstvo letonjih manevrov.

Inozemske vojne ladje v Trstu.

Dne 4. oktobra se zbere v Trstu veliko vojnih ladij. Poveljniki odpotujejo na Dunaj, kjer se poklonijo cesarju.

Demonstracija v Karlovcu.

Na neki pojedini v Karlovcu so klicali ugledni meščani Kovačič, Gotsuč in Brklinić »Abcug vlada!« Vsi trije so obsojeni v štirinajstdnevni zapor.

Razpust hrvaškega sabora.

Vlada je sklenila, da razpusti skupščino in razpiše nove volitve, ker upa, da bo vsled srbske zarotniške razprave koalicijska uničena. Sodno preiskavo hoče vlada z vso energijo nadaljevati.

Angleška, Nemčija in Rusija.

Zaupnik kralja Edvarda je izjavil, da hoče živeti Angleška z Nemčijo v prijateljstvu. Cronberški sestanek Edvardov s Clemenceauom in z Izvolskim je le nadaljevanje trajnega stika Angleške z Rusijo in s Francosko.

Rumunski kralj.

Zdravje rumunskega kralja se je znatno izboljšalo. Kralja je mučil želočdni krč.

Praške cevi.

Uradni brzojav objavlja, da sekčni načelnik Rössler ni pritiskal na Kestrane-ka pač pa ga je nagovarjal, naj izposluje budjejeviški tvornici za dobavo železa pogoje, ki jih imajo vse ostale tvornice. Kestrane-ka pa nasprotno izjavlja, da svojo izjavo popolnoma vzdružuje. Dr. Cernohorsky izjavlja v »N. Fr. Pr.«, da ni pobegnil, marveč da je odpotoval le v leto-višče po svojo rodbino. Pravna komisija praškega mestnega sveta bo priporočila praškemu mestnemu svetu, naj toži Kestrane-ka zaradi razžaljenja časti in ga ovadi drž. pravdnistvu, ker je žalil javno korporacijo. Kestrane-ka izjavlja, da praška železno - industrijska družba zniža število delavcev. Odpuščenim delavcem bo priporočila, naj se obrnejo za delo na praško občino. Prodajalni biroji se premeste iz Prage na Dunaj. »Venkov« zahteva naj se postavno odpravijo karteli.

Napad na Turke v Bosni.

Nad 200 Srbov je napadlo v Podlugo-vi turško ženitvansko družbo, razbili so na postaji vsa okna in grozili železniškemu oboju. Na srečo sta se pripeljala dva orožnika, ki sta preprečila klanje. Trije Turki so bili nevarno, več pa lahko ranjenih. Napad je bil pripravljen.

Izpred sodišča.

Nepoboljšljiv tat, 63 let stari Andrej Anderberg, ki je že nad 30 let prebil v ječi, je bil včeraj obsojen na devet let težke ječe.

Zgodaj je začel. Janez Golob, 41 let stari mizarski pomočnik, pristojen v Cerkno, okraj Tolmin, je izvršil prvo tatvino, ki se mu je mogla dokazati, ko je bil komaj 18 let star. Tudi pri vojakihi je bil trikrat zaporedoma prav občutno kaznovan. Kot pravega tatu se je pa izkazal leta 1895, ko je sedel zaradi jednega hudodelstva v Celovcu pred porotniki na obtoženi klopi. Radi ogromnega števila izvršenih tatvin, se ni nič manj kot 28 glavnih vprašanih stavilo porotnikom. Bil je takrat obsojen na 8 let težke ječe. Prišel je v graško kaznilnico ter je skušal tu pobegniti. Proti zasledujočimi pazniki branil se je z železnim drogom. Za ta čin je bil zopet obsojen na eno leto. Po prestani kaz-

ni podal se je na Nemško, kjer je zopet izvršil tatvino, za kar se ga je zasledovalo. Ker so mu bila tu prevroča tla, vrnil se je v Avstrijo, kjer je zlasti po Koroškem izvršil več tatvin. Obsojen je bil zopet na 15 mesecev težke ječe, katero kazen je prestal dne 9. novembra leta 1907. Vzlic temu, da je bil tolikrat in tako ostro kaznovan, vendar ni mogel brzdati svojega nagona k tatvini. Golob je prišel kakor že rečeno dne 9. novembra 1907 domov, kje je le malo časa ostal. Začetkom letošnjega leta je vstopil pri mizarskem mojstru Filipu Lazarju na Savi v delo. Tu je delal le dva meseca, potem pa vstopil v delo pri Andreju Čuferju istotam. Kmalu potem, ko je obdolženec delo pri Lazarju pustil, zapazil je mojster, da mu je izginilo več rokodelskega orodja in dva leseni kovčega. Takoj je letel sum na Goloba in to tem bolj, ker sta dva Lazarjeva vajenca v Golobovem stanovanju našla en vze kovčeg in več domačega orodja in barve. Istinitost te trditve je dognala hišna preiskava, ki je našla tudi nekaj predmetov, ki so bili last tedanjega delodajalca Jožefa Čuferja. Ukradene reči so cenili na 44 K 50 vin. Porotniki so Goloba spoznali krivega tatvine ter pritrdili, da je prišlo Golobu krasti v navado. Sodišče ga je obsodilo na pet let ječe.

Sleparski pismonoša.

Valentin Stare 26 let star, pristojen v občini Srednja vas v Bohinju, je služboval približno od kresa leta 1906 v Srednji vasi kot selski pismonoša. Stori je že preje svojo službeno obljubo, potem je bil tudi zaprišežen. Hodi je v predpisani službeni obleki trikrat na teden po določenih krajih, izročeval strankam poštne pošiljatve, sprejemal od njih tudi denar, katerega so stranke odpošiljale potom čekovnih položnic raznim adresatom. Glasom njemu dobro znanih predpisov moral je sprejemati pravilno izpolnjene čekovne položnice in zadevne denarne vsote do zneska 1000 K, vse skupaj pa koj po povratku oddati poštne mu uradu. Tega pa on ni storil in je od 17. avgusta 1907 naprej zašel na kriva pota, kajti pridržal si je zneske, katere so mu bile izročile stranke, ter jih porabil v svoje zasebne namene. Vsaki ponedeljek, sredo in petek prihajal je tudi v Staro fužino. Žena trgovca Jakoba Gašperina mu je dala 17. avgusta 1907 s položnicami vred 522 K 21 vin., dne 7. novembra 1907 580 K 85 vin. in letos dne 11. januarja 458 K 33 vin. Ves ta denar je bil namenjen za razno poslano blago tvrdki Dolenc v Kranju, ker si je pa Stare te vsote pridržal, primorana je bila tvrdka, da se je parkrat obrnila pismeno na trgovca Jakoba Gašperina in ga resno tirjala za plačilo. Obdolženec si je pa znal pomagati na ta način, da dotičnih opominovanih pisem sploh dostavil ni. To trdovratno Gašperinovo molčanje se je tvrdki Dolenc čudno zdelo; zato je odposlala svojega zastopnika k Gašperinovim in tedaj je prišlo Staretovo poverjenje na dan. Če ga je stranka opozorila, naj ji da prejemnico od odposlanega denarja, se je Stare vedno izgovarjal, da že prihodnjič prinese. Oškodoval je na isti način še deset drugih strank, med njimi Valentina Hodnika iz Stare fužine. Ta je namreč poslal za obratniško blagajno 200 K 68 vin., katerih pa obdolženec ni odposlal, marveč si jih prilačil. Pri hišni preiskavi so se našle cele čekovne položnice v posesti obdolženca, in tako je bilo možno raznim nezvestobam na sled priti. Povabljenih je bilo k razpravi 11 prič, ki so vse potrdile nepošteno ravnanje obdolženca, ki tudi vse sam odkrito priznava. Na krivdorek porotnikov ga je sodni dvor obsodil na 13 mesecev težke ječe in v povračilo storjene škode.

Dnevne novice.

+ **Jugoslovansko časninarsko društvo** se je včeraj konstituiralo. Včerašnji zbor »Jugoslovanskega časninarskega društva« je bil prvi zbor, ki se je vršil v novi knjižnični dvorani »Katoliškega tiskovega društva«. Društvo že sedaj zastopa 28 slovenskih časopisov, pristopijo pa tudi Hrvatje. Za predsednika »Jugoslovanskega časninarskega društva« je bil izvoljen dr. Ig. Žitnik, za njegovega namestnika dr. Evgen Lampe, za tajnika Iv. Štefe, za taj. namestnika Fran Kremžar, za blagajnika Fran Terseglav, za blag. namestnika Silvester Skerbinec, za odbornike: dr. Korošec, V. Cenčič in F. Smodet. Društvo je pristopilo »Zvezi slovenskih časnika« v Pragi. Členarina za podporne člane je 10 K, za redne 12 K na leto. — Ustanovni član plača 200 K. V kratkem skliče »Jugoslovansko časninarsko društvo« zborovanje, na katerem odbor predloži natančen načrt društvenega delovanja. Pozivamo vse somišljenike, ki se zavedajo važnosti našega časopisja, da pristopijo društvu kot ustanovniki ali pa kot podporni člani!

× **Za predsednika kranjske kmetijske družbe** je cesar potrdil državnega poslanca g. Fran Povšeta.

+ **Shodi S. L. S.** V nedeljo je imela S. L. S. v Mirnem na Dolenjskem dobro obiskan shod. Govoril je dr. Pegan iz Ljubljane.

× **Občni zbor »Naše Straže«** se bo v kratkem vršil. Društvo oživi svoje delovanje.

— **Slavnost gasilnega društva v Radovljici.** Gasilno društvo v Radovljici priredi 6. septembra veliko slavnost povodom 25letnice svojega obstanka in cesarjevega jubileja. Spored: Dopoldne: 1. Do pol 11. ure sprejemanje gostov. 2. Ob 11. uri sv. maša. 3. Po maši na trgu nagovor in dekoracija dveh članov s kolajnami za 25letno delovanje v gasilnem društvu. 4. Ob 12. uri obed. Popoldne: Ob 2. uri koncert na graščinskem vrtu. — Vstopnina h koncertu na graščinskem vrtu 50 v. za osebo. Pri koncertu svira godba na pihala.

— **Ceno vino.** V goriški okolici je še toliko lanskega vina, da ga prodajajo celo krčmarji po 40 v. liter. Ker so letos vinogradi zelo obrodili, se boje gospodarske krize pri vinorejcih.

— **Detomor v Novem mestu.** V soboto popoldne so našli v mestnem policijskem revirju nad kolodvorom v takozvani »Kapiteljski hosti« mrtvo novorojeno dete moškega spola, zavito v cunje. Obdukcija je dognala, da je otrok prišel živ na svet. Detomorilko so že izsledili. Piše se Julija Divjak iz St. Pavla, okraj celjski. Star je 24 let ter bivši kuharica. Od novega leta je v službi v Novem mestu; prej je služila v Podbrdu na Goriškem.

— **Velik požar** je bil v nedeljo, dne 29. avgusta, v Blatogradu. Pogorelo je devet gospodarjem 18 poslopij. Na lice mesta je prišlo 14 požarnih bramb ter 85 vojakov pod poveljstvom častnikov. V Celovcu je dal čuvaj po 10. uri dopoldne znamenje, da Blatograd gori. Zgorela je tudi streha in stolp cerkve. Združenimi močmi se je posrečilo do 5. ure popoldne ogenj omejiti. Kako da je ogenj nastal, se še prav dobro ne ve, sumijo pa, da so zažgali igrajoči se otroci. Vsi pogoreli so zavarovani, vendar je škoda veliko večja, kakor pa znaša zavarovalnina. Samo pri deželni zavarovalnici je naznanjena škoda čez 28 tisoč kron. Cerkev z zvonovi vred, ki so se pri požaru deloma stopili, je zavarovana pri tržaški »Riunione adriatica di sicurtà«. Zadnji večji požar je bil v Blatogradu leta 1872, ko je skoraj cela vas pogorela, tako je namreč zapisano na kameniti plošči v cerkvi.

— **Saški kralj** je došel danes v Trbiž na svoje posestvo, kjer ostane 5 dni na lovu. Dne 6. septembra se pelje skozi Dunaj nazaj v Draždane.

— **Umrl** je v Idriji, kakor posnemamo iz »Naroda«, g. Mijo Straus, gostilničar in poveljnik gasilnega društva.

— **Poročila** se je v Curihu v Švici tragedkinja Marija Vera Eppich, rodod Slovenka — o katere mnogo obetajoči izredni nadarjenosti in že sedaj izborni karijeri so listi svoječasno mnogo pisali — z baronom von der Osten - Sacken iz Kurlandslee. Baron von der Osten - Sacken je ruski podanik in se je udeležil krvave bitke pri Čemulpu v rusko - japonski vojni.

— **Dr. Amruš**, župan zagrebški, je bil letos ob svojih počitnicah v Laškem trgu. Sedaj je odpoštoval v Zagreb, a se v kratkem zopet vrne v Laški trg.

— **Umrla** je dne 28. avg. v Celovcu Marija Lipavc, hišna posestnica in soproga kočijaža, stara 70 let.

— **Postaja za zrakoplove v Preluki.** Primorska deželna zveza za povzdigo tujkega prometa, ki ji je protektor tržaški namestnik princ Hohenlohe, je darovala večjo vsoto za gradnjo vodljivega zrakoplova ter opozorila vojno ministrstvo na morski zaliv pri Preluki v Istri, ki tvori površino 20 hektarov in bi bil sposoben za plavajočo postajo za zrakoplove. Te dni pride v Opatijo komisija vojnega ministrstva, ogledat si imenovani zaliv.

— **Železniška nesreča pri Trgovištu.** Dognalo se je, da je povzročil železniško nesrečo pri Trgovištu tir, ki je bil v slabem stanju. Izmed potnikov je mrtva neka Zagrebčanka. Šest potnikov in poštni uradnik je nevarno, 8 potnikov lahko ranjenih. Izmed železniškega osebja je mrtav strojevodja, kurjač je nevarno, pet uslužbencev pa lahko ranjenih.

— **Nova vojna ladja.** Novo 14.000-tonsko vojno ladjo »Nadvojvoda Ferdinand« izpuste v morje v Trstu 30. t. m. Prvotno so jo nameravali izpustiti v morje 4. oktobra, a je morje bolj ugodno 30. t. m. Slavlja se udeleži prestolonaslednik in vse avstrijsko brodogradilne.

— **Millionska krajačarska zbirka** na praški razstavi za zgradbo nove češke šole na Pošumavi je dosegla 26. t. m. milijon krajačarjev. Sedaj nameravajo postaviti še en nabiralnik za drugi milijon krajačarjev

ter se nadejajo, da do zatvoritve razstave (15. oktobra) dosežejo tudi drugi milijon krajačarjev.

* **Cenik slovenskih muzikalij**, cerkvenih in svetnih, za vse potrebe je ravno kar izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cenik je vsakemu brezplačno na razpolago.

Ljubljanske novice.

lj **Odlični poljski grofici** v Ljubljani. Danes sta se pripeljali v Ljubljano grofica Choloniewska, sorodnica dvornega ceremonijarja, in grofica Potocki. Grofici ste navdušeni krščanski socialki, ki z velikim svojim premoženjem odlično podpirata krščansko - socialno gibanje na Poljskem. V Ljubljani ostaneta 14 dni ter bodeti proučevali slovensko krščansko - socialno gibanje.

lj **Odlikovanje Grasellija.** Cesar je povišal bivšega ljubljanskega župana Petra Grasellija kot viteza reda železne krone III. razreda v viteški stan.

lj **Shoda slovanskih časnikarjev** v Ljubljani se udeleži tudi »Jugoslovansko časnikarsko društvo« po svojih odposlancih.

lj **V včerajšnji seji ljubljanskega občinskega sveta** je naznanil župan, da se je zaradi povodnji na Barju, ki je uničila krompir, fižol, zelje in druge pridelke, obrnil na ministrstvo, ki je zagotovilo izdatno pomoč. Prva je priskočila na pomoč z izdatno vsoto 1000 K »Kranjska hranilnica«, kar naj se blagovoli vzeti na znanje. Dobro-klici. Župan nadaljuje: Deželna zveza kranjska za promet ptujcev bo imela stroške, da se dostojno sprejmejo slovanski časnikarji. Danes je bil pri meni dr. Krisper, ki je izjavil, da bo za stroške zadostovalo 500 K. Predlagam, naj se »Zvezi« izplača 500 K na račun podpore »Deželni zvezi«. Obvelja. Končno predlaga župan: Trubarjev spomenik naj bi stal na Bleiweisovi cesti, tako da bi se videl že iz Prešernovih ulic. Ker bi odbor rad že 8. septembra položil temeljni kamen za Trubarjev spomenik, predlagam, naj se dovoli odboru, da sme na označenem prostoru postaviti Trubarjev spomenik. Župan zaključil javno sejo, ki ji sledi tajna, v kateri se dovolijo potrebne vsote za pokritje stroškov ob shodu slovanskih časnikarjev.

lj **Umrla** je v deželni bolnici danes v jutru ob 1. uri usmiljenka sestra Genovefa Ponikvar. Stregla je mnogo let pri bolnikih na kirurškem oddelku. Pogreb bo v sredo ob pol peti uri popoldne ob kapeli dež. bolnice.

lj **Na odhodnici g. Albina Pavška**, ki se je preselil v Šmartno pri Kranju kot uradnik ondotne zadruge, je bilo nabrano za S. K. S. Z. 4 K.

lj **Pokopali** so danes v Ljubljani sina tukajšnjega trgovca g. Bernatoviča, nadporočnika Pavla Bernatoviča, ki si je v Opatiji pri skakanju v morje zlomil vrat. Mladega nadporočnika so v Opatiji že pred dnevi svarili, naj ne skače z deske tako silno v morje, a na opomine se ni oziral. V nedeljo je zopet skočil v globočino 6 metrov ter priletel z glavo na dno. Rodbini naše iskreno sožalje.

lj **Zasačena** je bila v nedeljo dopoldne v stolni cerkvi neka ženska, katere je Elizabeti Grdodolnikovi iz žepa ukradla denarnico s 6 K, a jo je še pravočasno opazila neka druga ženska, vsled česar je ta spustila denarnico na tla, potem pa zbežala v Študentovske ulice, kjer je bila prijeta.

lj **Umrl** je v Laškem trgu gosp. Josip Pezdirc, uradnik Delniške pivovarne. lj **Ljubezniv mož, še ljubeznivejša žena.** Pred osmimi dnevi je v Jenkovih ulicah št. 20 stanujoči železolar Jožef Baumann, leg. Böhm napravil za 68 K goljufivih dolgov in zapustivši svojo ženo z 19letno hčerko v velikem pomanjkanju neznankam pobežnil. — Še brezsrčneje je pa napravila 28letna vrtnarjeva žena Apolonija Tomšičeva roj. Miševa. Kakor znano je Tomšič pred kratkim pogorel in potegnil zavarovalnino. Poleg tega je imel še nesrečo, da se je njegova žena zagledala v 32letnega kamnoseka Franceta Novaka s katerim je pobežnila — baje v Ameriko. Možu je doma vzela 1000 K, katero vsoto je bil dobil kot zavarovalnino, pustila pa mu je zato štiri majhne otroke.

Razne stvari.

Eksplodirala na danski vojni ladji. Na danski križarici »Heklar« je ob vaji raztrgal eksplodirani smodnik podčastnika Helbiga in grozno razmesaril štiri podčastnike.

Telefonistinja rešiteljica življenja. Ob povodnji v Trinidadu, Colorado, je rešila telefonistinja Burke mnogim osebam življenje, ker je vsako hišo obvestila o ne-

varnosti povodnji. Pri tem je pozabila na nevarnost, ki ji je grozila. Njeno mrtvo truplo so našli 20 km daleč. Na ušesih je imela še pripeto telefonsko poslušalo.

Karlovarska igralna goljufija. Hebsko okrožno sodišče je izdalo tiralico proti grofu Tiboriju Sztarayu, ki še ni aretiran. Tiralica slove: Proti grofu Tiboriju Sztarayu iz Dete, Ogrsko, zaradi hudo delstva goljufije po §§ 199., 200. in 201. kaz. postave, storjeno po goljufivi igri, se uvede kazenska preiskava. Obdolženec je rojen 30. decembra 1872 v Pibi na Ogrskem, je velik, vitek, ima podolgast obraz, debele ustnice, rjave lase, sive navite brke in je elegantno oblečen.

KORUPCIJA NA PORTUGALSKEM.

Na Portugalskem so odkrili veliko korupcijo. Zapletenih je v škandal veliko politikov, ki so pisali ravnatelju tobačne režije, da izposlušajo, da se uspeh tobačne režije ustavi namestu s 37 milijoni le z eno tretjino, od prikrite svote naj bi pa dobili politiki 50 odstotkov provizije, približno 10 milijonov frankov. Ministrski svet zahteva, naj mu ravnatelj predloži vse spise. Zapleteni so v škandal tudi ministri.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžgalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnem Slovencem!« Kupujte te naše vžgalice!

Telefonska in brzojavna poročila.

HOHENBLUMOVE INTRIGE.

Dunaj, 1. septembra. Znani agrarec vitez Hohenblum je pri seji agrarnega osrednjega urada izjavil, da sta ministra Ebenhoch in Gessmann njemu dejala, da nikoli ne bosta dopustila, da bi se srbsko-avstrijska trgovinska pogodba uveljavila. Od Gessmanna, ki je Hohenbluma baje javno razžalil, bo slednji zahteval »viteškega« zadoščanja.

ŠVEDSKO - NEMŠKA ZVEZA.

Peterburg, 1. septembra. »Rječ« poroča, da sta baje Nemčija in Švedska sklenili med seboj zvezo, glasom katere se zavežeta v slučaju vojske na kopnem in na morju med seboj podpirati.

PROTI FINSKI AVTONOMIJI.

Peterburg, 1. septembra. Vlada je poslala 65 državnih uradnikov in mnogo policistov na Finsko, da se ondi priuče finščine in potem nadomeste v vseh upravnih službah finske domačine.

DEMONSTRACIJE V TURČIJI.

Carigrad, 1. septembra. Včeraj je poizkusilo 400 iz Jildiza odpuščenih uslužbencev demonstrirati, pa jih je policija takoj razgnala.

PROTI ANGLIJI.

Carigrad, 1. septembra. Iz otoka Cypra se javlja, da ondotno prebivalstvo zahteva, da Anglija otok vrne Turčiji.

V EGIPTU NE BO USTAVE!

London, 1. septembra. Državni tajnik za zunanje zadeve je deputaciji Egipčanov, ki so prišli k njemu zahtevati ustavo za Egipt, odgovoril, da jim ne more dati niti upanja, da vlada temu v doglednem času ugodí.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 1. septembra.

Pšenica za oktober	11:21
Pšenica za april	11:53
Rž za okt.	9:26
Oves za okt.	9:02
Koruza za maj 1. 1909	7:24

Efektiv: 5 višje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
31	9. zveč.	738'1	15.0	sr. svzh.	oblačno	
1	7. zjutr.	37'1	10'0	brezvetr.	megla	0'0
	2. pop.	33'0	21.4	sr. jug.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 16'30, norm. 17'00

Hiša

nova, trinadstropna, sredi mesta, pripravna za kako obrt, se **proda** iz proste roke. Natančen naslov pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«. 2089 3-2

Nove skladbe

iz zaloge:

Katoliške bukvarne v Ljubljani.

Laharnar Ivan: Op. 5. **Pomladanski odmevi.** Pesmi za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po K 1'30.

Laharnar Ivan: Op. 8. **Gorski odmevi.** Zbirka moških zborov in četverosplov. II. natis. 2 zvezka po K 1'50.

Laharnar Ivan: Op. 10. **Planinke.** Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po K 1'20.

Laharnar Ivan: **Gorske cvetlice.** Slovenski napjevi za četvero in petero mešanih glasov. II. natis. P. K 1'50.

Laharnar Ivan: **Slovenska sv. maša.** Za mešani zbor s spremljavo orgel. II. natis. P. K 1'20.

Laharnar Ivan: **Šmarnične pesmi.** Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. P. K 1'20

Laharnar Ivan: **Velikonočne pesmi.** Za mešani zbor. II. natis. P. 1'30.

Sattner P. Hugolin: Op. 10. **Slava Bogu.** Mašne pesmi za mešani zbor. Tretji pomnoženi natis. P. K 1'56, po gl. -40.

Foerster Anton: Op. 82. **Slovenska sv. maša v čast sv. Cecilije.** Za mešani zbor in samospjeve z orglami. II. pomnoženi natis. P. K 1'20.

Foerster Anton: Op. 100. **6 Marijinih pesmi.** Za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas). Prva zbirka Marijinih pesmi. P. K 1'80, gl. po K —40.

Foerster Anton: Op. 105. **Praeludium et postludium** na avstrijsko himno za orgle. V proslavo 60 letnega vladanja Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. P. K —60.

Aljaž Jakob: **Mešani in moški zbori.** Dosedaj so izšli 4. zvezki po K —60. Vsebinska IV. zvezka: a) Mešani zbori: 1. Ujetega ptica tožba; 2. Zakipí duša. b) Moški zbori: 3. Dneva nam pripelji žar; 4. Pri pogrebu

Vsebinska drugih zvezkov, je na ovitku IV. zvezka naznanjena.

Dalje priporočamo:

Zbirka ljudskih iger 7. in 8. zvezek. Vsebinska:

Za moške vloge:

1. **Sinovo maščevanje** ali **Spoštuj očeta.** Igrakaz v treh dejanjih.

2. **Za letoviščel** Burka enodejanka.

3. **Občinski tepček.** Veseloigra v treh dejanjih. Za ženske vloge:

4. **Dve materi.** Igrakaz s petjem v štirih dejanjih.

5. **Nožka z Bleda.** Narodna igra v petih dejanjih.

6. **Najdena hči.** Igra v treh dejanjih.

Cena K 1'60, s poštnino K 1'80.

Vsebinska 5. in 6. zvezka je označena na ovitku.

Nove razglednice v večbarvnem tisku na eni strani prostor za naslov in dopis na drugi strani pa: **Podoba lurske Matere božje**, ki se prikaže Bernardki. Cena za vsak izvod 6 vin., 100 izvodov K 5'—.

Podoba zlatomašnika papeža Pija X. Izvod 6 vin., 100 izvodov K 5'—.

Podoba Nj. Vel. ces. Franca Jožefa I. ob 60-letnici. Vsak izvod 8 vin., 100 izvodov K 6'—.

Podoba vnanjega lica »Katoliške bukvarne« ta razglednica se oddaja stalnim odjemalcem brezplačno.

Vse štiri razglednice je založila:

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

2103 3—3

Dr. pl. Foedransperg
ordinira zopet.
2103 3—3

**Steckenpferd-
lilijno-mlečno-milo.**
Najmilejše milo za kožo.
674 40—22

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Glavna zaloga:
Ilekarna Ub. pl. Trnkóczy
: Ljubljana. :

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

Specialiteta za kadilce.
kronska
ustna
voda

EUODIN
(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta za kadilce.
10 do 15 kapljic v kozarec vode.
Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
Ilekarna Ub. pl. Trnkóczy
: Ljubljana. : 1898 22

Išče se
pri tukajšnji zavarovalnici spreten
akviziter in organizator
za Kranjsko in Primorsko z fiksno plačo,
dijete in povrnjenje potnih stroškov. Pred-
nost imajo tisti, kateri so v tej stroki že
delovali. Pismene ponudbe pod šifro **288**
glavna pošta Ljubljana. 2106 3-3

Pohištvo na prodaj:
2 lepa postelnjaka, 2 nočni omarici, 1 umi-
valnik s črno marmornato ploščo in zrcalom.
Sv. Petra nasip št. 67, I. nad-
stropje, desno. 2144 1-1

DIJAKI
se sprejmejo na hrano in stanovanje, (ali
samo na stanovanje) pod dobro nadzorstvo.
Krojaške ulice št. I, III. 2142 1-1

Blagajničarka =
= in piccolo
se sprejmeta takoj v kavarni „Austria“
v Ljubljani. 2149 2-1

Slavnemu občinstvu, posebno pa pre-
častiti duhovščini in cerkvenim predstoj-
ništvom priporočam svojo dobro nrejeno
podobarsko in pozla-
tarsko obrt
v Wolfvih ulicah št. I
nasproti frančiškanske cerkve
ter vsa v vso to stroko spadajoča dela
kot izdelovanje oltarjev, prižnic, taberna-
kljev itd. in zagotavlja kolikor možno umetno
in fino ter trpežno izdelavo po lastnih in
predloženih načrtih.
Cene zelo zmerne! Priznana dovršena dela!
466 Z odličnim spoštovanjem 52-25
Aleks. Götzl
podobar in pozlatař.

Gostilna 2112
3-2
pri „Raku“ se takoj odda na račun.
Krakovski nasip št. 4.

Stanovanje
v suterenu z 2 sobama, jedilno shrambo in
drvarnico da se v Cigaletovih ulicah št. 7
takoj ali z novembarskim terminom v najem.
Natančnejše pri hišnici ali v odvet-
niški pisarni istotam. 2992 3-2

Zahtevajte zastoj!
In franko med veliki, bogate lastnosti
glavni zastoj v sed 5000 slikami vseh vrst
slikovnih, srebrnih in stališih, kakor tudi
vseh vrst solidnih stališih in srebrnih, sed
bena oodja, jeklena in usojatega blaga
po lavirnih levarniških cenah.

Nikel cement, ure
ivie, izvir „Roskopf“ pal. ure
regist. „Adler Roskopf“, nikel ro-
mont s sidra
Goldin rem. ure „Lena“, ketesje s
dvojnimi pletem
sehe. rem. ure „Gloria“
„aklep, vertice s rince na
peru in karab. 15 gr teška
para in karab. 15 gr teška
K 2 80, budilka K 2 80, kuhinjska ure K 2
Bavarska ure K 2 80.

Na vseh ure dene pisarne jamstvo!
Vse ure (srebrne) Zastojne dvojnica, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure Hanna Konrad,
s. in ha. dvoraj založnik v Mostu (Brux) 656,
Čaika. 2315 1-4

Snaži samo
s čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše kovinsko čistilo. 808 48 4

C. kr. prva drž. gimnazija
v Ljubljani
Tomanove ulice št. 10, zraven „Narodne doma“.
Na c. kr. prvi državni gimnaziji se prične šolsko leto 1908/1909
s slovesno službo božjo v domači kapeli
dne 18. septembra 1908.

Nanovo vstopajoči učenci se bodo vpisovali za prvi razred dne
15., za ostale razrede 16. septembra od 9. do 12. ure.
Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je zglediti dne 17. sep-
tembra dopoldne.
Natančnejša pojasnila se čitajo v naznanilu v šolskem poslopju.
Po naredbi c. kr. dež. šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, št. 2354 se smejo učenci,
ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo c. kr. okrajnim glavarstvom
v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici in okrajnim sodiščem v Kamniku, Ko-
stanjevi, Mokronogu in Višnji gori, v ljubljansko gimnazijo sprejemati samo po do-
voljenju c. kr. deželne šolskega sveta. — Dotični roditelji naj si torej
pravočasno izposlušajo to dovoljenje.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani
dne 31. avgusta 1908. 21393-1

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom
dr. Ivana Oražna raznovrstno skriv-
ljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake
rame, neenaka ledja i. t. d. se nahaja
na Turjaškem trgu št. 4
: I. nadstropje. :
Pojasnila daje dr. Ivan Oražen ob svo-
jih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop.
in od 2. do 3. pop. v Wolfvih ulicah 12.

Cena vrčku 20 v.
Cena vrčku 20 v.

prazdroj (Urquell) in črno pivo (Bockbier)
: iz meščanske budjeviške pivovarne se toči :
v Sodnijskih ulicah 4 in na Rimski cesti 5.
Dobi se tudi pristni domači šampanjeo.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10
priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobu-
kov, cilindrov in čepio, kakor tudi najtrpežnejših
čevljev. 2250 1-0

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Zalec in Laško
priporoča svoje izborne pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).
Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).
Pečljatve na dom sprejema restavracija „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnice:
Praga s menjalnicami: Oraben 35, Mala strana, Most, ulice 17, Budim, Brno,
Osaka Liza, Čoska Emanuel, Horvatski Kumburg, Kšilling, Novi Jizka, Placa,
Svitava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 1, II. Taborska 4, III. Ungargasse 17 (vokal Rannweg), III. La-
wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 13, V. Schönbrunnstrasse 88 a,
VI. Gumpendorferstr. 23, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse
139, IX. Alserstrasse 33, XVII. Währingerstrasse 88, XIX. Döblinger Hauptstr.
19, XIX. Hauptstrasse 32.

Menjalnična delniška družba 45 160-175
„MERCUR“
Dunaj, I. Wollzeile 1.
Ako. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.000.000

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic,
deviz, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje
izrebranih zastavnic in obilgacij, sreč in kupon

Podružnica
v Spiljetu.
Delniška glavnic 1
K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po
4 1/2 %
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica
v Celovcu
Rezervni fond
K 200.000.

C. kr. ministrstvo za deželno brambo.

Dep. XII, števil. 1738 iz 1908.

Razglas

glede dobave oblačilnih in opravnih predmetov za c. kr. deželno brambo potom malih obrtnikov za dobavno dobo 1909 do vsi. 1911.

Ministrstvo za dež. brambo namešča za leta 1909, 1910 in 1911 po razmerju vsakokratne letne potrebščine potrebno število v nastopnem seznamu navedenih oblačilnih in opravnih predmetov dobaviti od **malih obrtnikov**.

Kot navodila naj veljajo ponudnikom dotične dobave sledeče določbe:

1. Dobave se smejo udeleževati le „**mojstri**“, ki stalno bivajo v kraljestvih in deželah, zastopanih v drž. zboru in so z obrtnim listom obrtniške oblasti pooblašeni, da smejo dotično obrt izvrševati samostojno. Osebe, ki izvršujejo tisto obrt kot domačo industrijo, ali so že člani kakšnega dobavnega konzorcija za c. kr. vojsko ali c. kr. domobranstvo, so izključene od dobave.

2. Vsak tak mali obrtnik se lahko udeleži te dobave, bodisi kot član pristoječe mu **obrtne zadruga**, ki obstaja na podlagi obrtnega reda, ali kot član kake obstoječe ali ustanavljajoče se **pridobitvene zadruga** ali pa tudi **samostojno**. V poslednjem slučaju mora sam vložiti po zdolaj razvidnem obrazcu A sestavljeno ponudbo.

Za male obrtnike, ki se hočejo dobave udeležiti po posredovanju kake zadruga, mora po navedenem obrazcu sestavljeno ponudbo vložiti zadruga. V seznamu po obrazcu B, ki se ima priložiti ponudbi, se seveda ne smejo imenovati **vsji, nego samo oni člani zadruga**, ki se **res** hočejo dobave udeležiti.

Ako pripadajo kakim obrtnim zadrugam razen čevljarških mojstrov tudi jermenarski mojstri itd., mora zadruga za čevljarške mojstre, kakor tudi za druge mojstre vložiti po eno **posebno ponudbo** in zaznamek.

3. **Oblastvena potrdila**, ki jih imajo doprinesiti dobavni ponudniki o svoji upravičenosti (točka 1.) na ponudbah (seznamih) se istotako razvidijo iz obrazcev A in B.

Na ponudbe (seznamke), v katerih ni tega potrdila ali je le nepopolno, se ne bo oziralo.

4. Mali obrtniki, ki offerirajo s posredovanjem kake zadruga, ne smejo hkrati offerirati posamezno ali po kakih drugih zadrugah.

5. Ponudbe, kolkovane z 1 K, naj se vpošljejo najkasneje **do 20. novembra 1908, do 12. ure** opoldne ministrstvu za deželno brambo.

Na ponudbe, ki dospejo prepozno ali če se pošljejo brzojavnim putem, se ne bo oziralo.

6. Kavcije ni treba polagati, vzorcev za poskušnjo ni treba predlagati.

7. **Malemu obrtništvu za vsako leto dobavne dobe pripadajoča dobavna množina določi vsako leto ministrstvo za deželno brambo in se bo na vsako družbo (posameznega ponudnika) pripadajoča dobavna partija za vsako leto meseca decembra naznanila za bodoče leto dobavne dobe.**

Denarna vrednost dobavnih del se ravna po skupnem številu za dobavo oglašanih malih obrtnikov v razmeri k razpisani dobavni množini, ki za bodoče leto dobavne dobe pripade mali obrti.

Pri obnavljanju si c. kr. ministrstvo za dež. brambo soglasno z besedilom ponudbenega obrazca — še pridržuje, da pri naročitvi samo določi velikostne razrede obnavljanja, ki jih imajo oddati poedini mali obrtniki (obrtne zveze). Ponudniki (zveze) ki reflektirajo na dobavo določenih velikostnih razredov, morajo to izraziti v ponudbi in se bo po možnosti oziralo na tozadevne želje.

8. Vrste, ki se imajo dobaviti, morajo izdelati dotični mali obrtniki, ki se jim je dajatev naročila, v lastni delavnici (eventualno v delavnici, ki jo je zadruga ustanovila za skupni račun dobavnih združnikov).

Odstopiti (cedirati) dobavo, ki se je komu naročila, drugim osebam, bodisi proti plačilu ali brezplačno, ni dovoljeno in bi imelo za posledico, da se dotične vrste izključijo od prevzetja.

C. kr. ministrstvo za deželno brambo si pridržuje, da po inšpekcijah dožene, se li dobavna naročila niso oddala neopravičenim.

9. **Cene** za posamezne vrste bo malim obrtnikom **naznanilo ministrstvo za dež. brambo meseca aprila dotičnega dobavnega leta.**

Vsakemu ponudniku je pridržana pravica, ako bi mu potem poslednje cene ne ugajale, da odstopi od podeljene mu dobave. Vsak iz tega izvirajoč odstop je treba nemudoma naznaniti domobranskemu ministrstvu.

10. Ponudniki, ki v enem letu dobavne dobe ne zadoste svojim dobavnim obvezam, so za eventualno še sledeča leta dobavne dobe izključeni od nadaljne obveze, **ker se neizpolnitev dobavne obveze smatra za umaknitev ponudbe.**

11. Oddajalni kraji in dostavni termini za oddeljene vrste se vsako leto pri oddelitvi nanovo naznanijo in bodo najbrž padli v čas od 1. maja do konca avgusta vsa kega dobavnega leta.

Načelno se določa kot oddajni kraj **za usnjete vrste** za one ponudnike, ki bivajo na Češkem, domobranska monturna prevzemalna komisija v Pragi, za one ponudnike, ki bivajo v okolišju domobranskega teritorialnega poveljstva v Krakovu, domobranska monturna prevzemalna komisija v Krakovu, nadalje za ponudnike, ki stanujejo v Galiciji (izvzemši okoliš domobranskega teritorialnega poveljstva v Krakovu) ali v Bukovini, domobranska monturna prevzemalna komisija v Lvovu, dalje za ponudnike, ki bivajo v kaki drugi deželi, in sploh **za vse ponudnike na volnate vrste** pa domobranski glavni opravní depot na Dunaju.

Za vozne pošiljke, **naslovljene** na domobranski glavni opravní depot na Dunaju, oziroma na domobransko monturno prevzemalno komisijo na Dunaju, v Pragi, Krakovu in Lvovu, imajo mali obrtniki, če so se dobavni predmeti kot vzorcem odgovarjajoči resnično prevzeli, pravico do **vojaške železniške tarife** povračilnim putem.

Zdražitelji morajo osem dni pred začetkom določenega dobavnega roka naznaniti svojo dobavo pristojnemu prevzemalšču (domobranski monturni prevzemalni komisiji oziroma domobranskemu opravnemu depotu), na kar se jim naznani dan in ura odposlatve.

12. Vrste, ki se imajo dobaviti, morajo tako glede kakovosti materiala, kakor glede oblike, dimenzij, (pri obuvalih glede vnanje kakor tudi notranje dimenzije dotične velikostne vrste) teže in konfekcije popolnoma odgovarjati **nazadnje odobrenim** eraričnim vzorcem, **pri čemer je posebno paziti, da se mora za vrste iz ovčje volne rabiti samo strižena volna**. Ti vzorci se lahko pregledajo na Dunaju pri domobranskem upravnem depotu, v Pragi pri domobranskem pehotnem polku št. 8, v Krakovu pri domobranskem pehotnem polku št. 16 in v Lvovu pri domobranskem pehotnem polku št. 19. Te vzorce s popisi in risbami vred k obnavljanju, tudi pri krojevalne patrone naroče lahko mali obrtniki proti plačilu pri domobranskem opravnem depotu na Dunaju.

Črevljarski mojstri enega kraja, ki se hočejo natančneje informirati o izgotavljanju vojaških obuval po vzorcih, lahko iz svoje srede pošljejo enega mojstra v domobransko glavno monturno zalagališče, ki mu bode dalo dotična potrebna pojasnila.

13. Dovoljeno je, posluževati se strojev. V vsakem slučaju pa morajo biti obuvala vseskozi šivana. Za šivanje podplatov s strojem, se ne smejo uporabljati taki s prešivnim vbodom.

Ako se pete obuval pritrjuje z železnimi klinci ali žreblji, ne smejo njih osti predreti notranjega podplata, nadalje morajo kanulni klinci predreti notranji podplat ter biti nad njim dobro upognjeni. Notranji podplat se ne sme odločiti, ne sme imeti ostrih, vzbočenih robov in mora biti po kakovosti vzorcem vsaj enak. Medeni vijaki se ne smejo uporabljati za pritrjevanje peta.

Pri pregibanju vrhnega usnja nastale gube se ne smejo v toliki meri razdrniti, da se s tem ovira zveza med talno šivjo, oziroma pozneje narejenimi lesenimi žeblički.

Črevljarski lep se sme rabiti za obuvala in sicer le v svežem stanju, pri mostvenih opravnih in jahalnih vrstah pa se čevljarski lep sploh ne sme rabiti, ampak ima za lepilo služiti lim.

14. Vposlane vrste se bodo pred prevzetjem strogo in natančno pregledale. Vrste, ki niso narejene po vzorcih, t. j. ki ne odgovarjajo v vseh delih vzorcem in popisom, so od prevzetja izključene.

K vizitaciji oddanih obuval se opomni, da se preiskuje najprej notranja kakovost na ta način, da razpara po prosti izbiri en odstotek (najmanj po en par) vsake oddane partije komisija, ki jo bo prevzela.

Če se ni pri tej preiskavi pokazalo kaj pomanjkljivega, se bode preiskovala vsa partija, ne da bi se dalje paralo.

Če bi se pa izkazalo pri tej preiskavi kaj pomanjkljivega, kar se tiče notranje kakovosti, iz česar bi brezdvomno sledilo, da preiskani komadi ne odgovarjajo vzorcem, potem se takoj vsa partija odkloni.

Če bi pri tej preiskavi bil kak dvom, da li odgovarjajo preiskani komadi vzorcem, preiskovalo se bode dvojno, eventualno trojno odstotno število (najmanj po dva do tri pare).

Pri poskuševalnem razparanju se, če ni nikakih pomislekov za vrnitev, razparani komadi na erarične stroške zopet popravijo. Inače se ti komadi, razparani kakor so, vrnejo zalagatelju, ki mu potem ne pristojna pravica do odškodnine. Vojaška in jahalna oprava in volnato blago se bo pregledovalo vsak komad posebej.

15. One vrste, glede katerih se je pri vizitaciji izkazalo, da niso narejene po vzorcih, ali ki se niso doposlale do določenega dobavnega termina, se ne bodo sprejemale.

16. Če misli kak mali obrtnik (zadruga), da odklonitev kake vrste ni utemeljena, je upravičen (a) prositi za nepristransko komisijo. Dotična prošnja naj se vložijo najkasneje v 14 dnevih od dneva odklonitve pri onem domobranskem teritorialnem poveljništvu, v katerega področju se nahaja sprejemališče, ki je dotične vrste odklonilo.

Nepristranska komisija, ki jo ima sklicati omenjeno domobransko teritorialno poveljništvo, obstoji iz enega štabnega častnika vojske kot predsednika, iz dveh stotnikov (ritmojstrov) vojske, in enega uradnika vojne intendature in iz treh zvedencev civilnega stanu, od katerih enega določi zalagatelj, enega sprejemališče, in enega trgovsko sodišče vsled prošnje domobranskega teritorialnega poveljništva. Praviloma osebe, ki so poslovale pri prevzemanju, ne morejo vstopiti v nepristransko komisijo.

Če trgovskemu sodišču ni možno poiskati zvedenca, ima domobransko teritorialno poveljništvo naprositi v tej zadevi dotično trgovsko in obrtno zbornico.

Nepristranska komisija ima razsojati, so li predložene li vrste blaga izgotovljene po vzorcih; takih vrst blaga, ki ne ustrezajo v vseh delih eraričnem vzorcem in popisom, torej tudi nepristranska komisija na nikak način ne more prevzeti.

Sklep, ki ga sklene večina vseh članov komisije glede sprejetja ali odklonitve vrst, se ima smatrati za končno odločitev, proti kateri nima nobena stranka pritožbe ne administrativnim, ne pravnim putem.

Stroški nepristranske komisije zadenejo v slučaju, če je komisija spoznala, da ni moči nobenih njej predloženih vrst sprejeti, zalagatelja, v protivnem slučaju, to se pravi, če se vrste sprejmejo, pa erar.

Če pa je bilo spoznano, da samo en del predloženih vrst ni za rabo, potem ima zalagatelj od skupnih stroškov nepristranske komisije trpeti samo ono vsoto, ki odgovarja oddajalni vrednosti dotičnih vrst, glede katerih se je izreklo, da niso za sprejeti.

17. Plačevali se bodo zasluzki za prevzete dobavne predmete pri c. kr. domobranski plačilnici na kraju prevzemališča proti dobaviteljevi pobotnici, kolkovani po lestvici II in III.

Na c. kr. ministrstvo za deželno brambo.

Kolek 1 K

Ponudba.

Jaz N. N. stanujoč v . . . (kraj ulice in hiš. št.) kronovina . . . okraj . . . izjavljam*)

Podpisana zadruga kronovina okraj izjavlja

s tem, da hoče(m) dobavati čevlje vsake vrste in velikostnega razreda (eventualno niske velikostne vrste**) po cenah, ki jih je določilo **ministrstvo za delo, brambo** po točki 9, razglasa dep. št. XII, št. 1738 iz avgusta 1908, in v smislu določil tega razglasa, ki so podpisani zadrugi popolno znana in ki se jim popolnoma podvržem.

Zaznamek (zaznamki) onih združnih članov, v katerih imenu vlaga podpisana zadruga to ponudbo, je (so) priložen(i) ***).

N., dne 1908.

Podpis.

(Ime in priimek **razločno** zapisan.)

S tem se potrjuje, da je N. N. v N. kot samostojni čevljarski (jermenarski) mojster itd. zapisan v tukajšnjem obrtnem registru in da se mu predpisuje davek. †)

Pečat
obrtne
oblasti

Datum

(Oblastveni podpis.)

^{a)} V formularju nad črto navedeno besedilo služi v porabo posameznim ponudnikom, besedilo pod črto pa združbam, ki se pogajajo za dobavo.

**) Ponudniki na opremne, jahalne in volnate vrste naj izpuste besede „čevlje vsakega števila in velikostnega razreda“ in naj namesto tega navedejo število in kakovost vrst, ki jih nameravajo dobavati.

***) Ta stavek naj navedejo samo zadruga, ki se pogajajo za dobavo.

†) To potrdilo si morajo oskrbeti posamezni ponudniki na ponudbah, zadruga pa (glasom formularja B) na zaznamku združenih članov.

Vobče se pa zaradi pravilne sestave in pravočasne vložitve ponudbe navaja na točke 2, 3, 4 in 5 razpisa.

Formular *B*

Zaznamek^{*)}

onih malih obrtnikov čevljarstva (sedlarske, jermenarske itd.) stroke iz kraja**1 (dežele), ki so pooblastili podpisano zadrugo, da povodom z razglasom ministrstva za deželno brambo dep. XII., št. 1738 od avgusta 1908 razpisane dajatve, vloží v njih imenu ponudbo za dobavno dobo 1909 do vštévi 1911, da sprejme dotično naročilo, da prekrbi oddajanje naročenih vrst in da dvigne zaslužni znesek.

Posameznih malih obrtnikov

Krstno ime in priimek	Stanovališče		Lastnoročni podpis
	ulica	hišno števílo	
	itd.		

N., dne 1908

N, N,

Podpis združnega predstojništva.

Da so gori označeni*) ponudniki res člani gori podpisane zadruge in kot samostojni čevljarški (jermenarski itd.) mojstri zapisani v obrtnem registru in jim je predpisan davek, se s tem potrjuje.

Pečat
obrtne
oblasti

Datum

(Oblastveni podpis.)

*) V ta zapisnik se mora vse pisati s črnilom.

*) Če se kaka družba razteza na več krajev, se mora za ponedeljke vsakega kraja sestaviti posebni zapisnik. Takisto se mora na Dunaju sestaviti za vsak mestni okraj lasten zaznamek.

*****) Tujak mora z besedami in številkami navesti število v zaznamku navedenih ponudnikov obrtno oblastvo, ki je izdalo potrdilo.**

Formular za kovertno ponudbe.

Na c. kr. ministrstvo za deželno brambo

Dunaiu.

Ponudba N., N.-a, stanujočega v N., za dobavo oblačilnih in opravnih predmetov za c. kr. deželno brambo potom **malih obrtnikov** glasom razglasa dep. XII., štev. 1738 od avgusta 1908.

Zaznamok

za dobavo vrst, ki pridejo po predstojećem razglasu eventualno v pošte v dobavni dobi 1909 do všteti 1911.

Število			Oznamenilo vrst	Opomba	Število			Oznamenilo vrst	Opomba
za 1909	za 1910 in 1911	in sicer			za 1909	za 1910 in 1911	in sicer		
1250	se bo določilo šele po potreščini, ki se izkaže za ti leti	kosov	Suknjiči ¹⁾ iz navadnega sukna za domobransko pehoto	¹⁾ Po velikostno-razrednih procentih, ki jih objavi domobranska monturna zaloga.	240	se bo določilo šele po potreščini, ki se izkaže za ti leti	Jermen za puške, premakljiv	¹⁾ Po sedanjih vzorcih, toda ne kakor doslej z notranjo ampak z zunanjo stranjo (z licem) na zunaj.	
3980			Bluze ¹⁾ iz navadnega sukna za domobransko pehoto		—		Jermen za karabinke		
4000			Pantaloni ¹⁾ s travnatozelenimi všivi iz navadnega sukna, svetlosivo (hechtgrau)		50		Toki za 11 mm samokres z nosilnim jermenom		
—			Ulanke ¹⁾ z naramnimi petljami iz navadnega sukna		—		Toki za 11 mm samokres brez nosilnega jermena		
—			Škorenjske hlače ¹⁾ iz navadnega hlačenega blaga, bročevordeče		250		Jermen za plašč z dvema sponama ³⁾		
11160			parov		Čevlji, ²⁾ usnjati velikostne vrste 7		—		45.5 cm jermen za plašč
					" " " " 8		—		55.5 cm
					" " " " 9		—		Infanterijski "pritezni" jermen
					" lahki " " 10		—		Oprtniki za kavalerijsko kuhalno posodo
4150			kosov		" " " " 7		—		Toki za taborske sekire
		" " " " 8		—	Toki za pehotne sekirne krampe				
		" " " " 9		—	Toki za sekirne krampe (brez pritrdilnega jermena ¹⁾)				
		" " " " 10		60	Torbe za orodje				
50		parov	Jermeni ¹⁾ za hlače	30	Glavna } stojala				
—		kosov	Jermeni za privezanje ostrog	—	Motvozna } stojala				
Nosila za telečnjake iz telečje kože ³⁾			—	Drogovne } vajeti					
Nosila za orodne telečnjake ³⁾			120	Motvozne } vajeti					
Pehotni životni pas s spono (brez ščita) ³⁾			—	Sedelska pogrinjala					
Konjeniški životni jermen s karabinsko zaponko	—		Vrhnje oprtovnice k sedlom in s trdnimi stranskimi listi						
Konjeniški životni jermen brez karabinske zaponke	660		Spodnje oprtovnice brez podpone k sedlom s trdnimi stranskimi listi						
Toki za bajonete	270		Stremenski jermeni						
" " pehotne sablje	—		90 cm kavalerijski pritezni jermen z eno spono						
" " pionirske sablje za nejez-dece	—		90 cm kavalerijski pritezni jermen z dvema sponama						
30	Sprednja oprema								
240	kosov	Nosilna nožnica k životnemu jermenu	220	Uzde brez pripenjalnega jermena					
—		Nabojnjače	120	Uzdni pripen. jermeni brez vzmetne kljuke, brez zapone in trna					
—		" h karabinarju	—	Nakladni telesnjak z torbico za patrone					
30		" k 11 mm samokresu	—	82 cm kavalerijski zatezni jermen					
—	Jermen za sablje	870	Torba za podkove s pripenjalnim jermenom						
—	Ročni jermen h kavalerijski sablji	—							
—	Jermen ³⁾ za puške	—							

Dunaj, v avgustu 1908.

Od c. kr. ministristva za deželno brambo.

Za šolsko mladino: „Angleško skladišče oblek“

jesenske in zimske obleke, površnike in dežne plašče, suknje v največji izbiri in po čudovito nizkih cenah prodaja

O. BERNATOVIĆ

1326

WILSON BROS., NEWTON & CO. NEW YORK.